

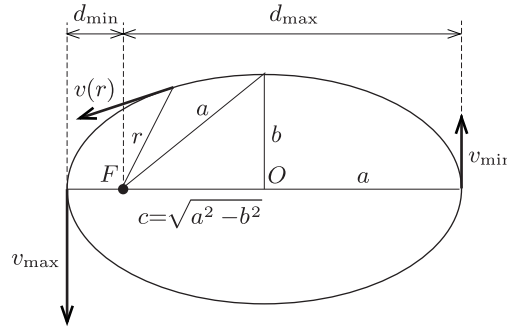
Megoldás. *a)* és *b)* A mesterséges hold legnagyobb, illetve legkisebb távolsága a Föld tömegközéppontjától, vagyis az ellipszispálya F fókuszpontjától:

$$d_{\min} = a - \sqrt{a^2 - b^2}, \quad d_{\max} = a + \sqrt{a^2 - b^2}.$$

Az m tömegű műhold összenergiája (a mozgási és a gravitációs energia összege) a mozgás során állandó:

$$(1) \quad E_{\text{összes}} = \frac{1}{2}mv_{\min}^2 - \gamma \frac{Mm}{d_{\max}} = \frac{1}{2}mv_{\max}^2 - \gamma \frac{Mm}{d_{\min}}.$$

(M a Föld tömegét jelöli.)

A mozgás során a mesterséges hold perdülete is állandó, így a Földhöz legközelebbi (perigeum) és a legtávolabbi (apogeeum) pontban is ugyanakkora:

$$(2) \quad md_{\max}v_{\min} = md_{\min}v_{\max}.$$

Az (1) és (2) egyenletből a két sebesség meghatározható:

$$\begin{aligned} v_{\max} &= \sqrt{2\gamma M \frac{d_{\max}}{(d_{\min} + d_{\max})d_{\min}}} = \sqrt{2\gamma M \frac{2a^2 - b^2 + 2a\sqrt{a^2 - b^2}}{2ab^2}}, \\ v_{\min} &= \sqrt{2\gamma M \frac{d_{\min}}{(d_{\min} + d_{\max})d_{\max}}} = \sqrt{2\gamma M \frac{2a^2 - b^2 - 2a\sqrt{a^2 - b^2}}{2ab^2}}, \end{aligned}$$

amelyek a szokásos $c = \overline{OF} = \sqrt{a^2 - b^2}$ jelölés alkalmazásával így is felírhatók:

$$(3) \quad v_{\max} = \sqrt{\frac{\gamma M}{a} \frac{a+c}{a-c}}, \quad v_{\min} = \sqrt{\frac{\gamma M}{a} \frac{a-c}{a+c}}.$$

c) A műhold teljes energiája (3) és (1) felhasználásával kifejezhető az ismert adatokkal. Például a perigeumból számolva:

$$E_{\text{összes}} = \gamma \frac{Mm}{2a} \frac{a+c}{a-c} - \gamma \frac{Mm}{a-c} = -\gamma \frac{Mm}{2a}.$$

Ez az energia megegyezik a műhold tetszőleges, a Föld középpontjától r távolságú ($d_{\min} < r < d_{\max}$), v sebességű helyzetében számolható összenergiával:

$$E_{\text{összes}} = \frac{1}{2}mv^2 - \gamma \frac{Mm}{r} = -\gamma \frac{Mm}{2a}, \quad \text{ahonnan} \quad v(r) = \sqrt{\gamma M \left(\frac{2}{r} - \frac{1}{a} \right)}.$$